

Koszta József Múzeum, történész-muzeológus

Gál Ferenc Egyetem, oktató és

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Történettudományi Doktori Iskola, doktorandusz

Irsai Farkas László

A máig világitó 20. századi magyar színházi élet fényoszlopa. Gajdó Tamás: Huszti Péter című könyvének recenziója. MMA Kiadó. Budapest, 2023. 220 old.

Huszti (Hendel) Péter Budapesten született, a második világháború vége előtti évben. 1962-ben Várkonyi Zoltán tanácsának megfelelően színész szakra jelentkezett, elsőre felvették. 1966-ban diplomázott a Színház-és Filmművészeti Főiskolán (ma már egyetem: SZFE). Szinte azonnal közismertté vált, berobbant a színházi életbe. Alakításai emlékezetesek.

Mindig hősök megformálója volt. Drámai mélységeinek és alkatának köszönhetően legendás oszlopa a 20. századi magyar színház-és filmtörténetnek. Bár néhány éve visszavonult a színpadoktól, máig aktív szakmai és szellemi életet él. Valamennyi magyar színházművészeti díjat birtokolja, és a Corvin-lánc egyik tulajdonosa. Amolyan grafomán ember. Sokat és jól ír. Remek humorral, érzékenyen. Huszti több életrajzi kötete után (*Királyok az alagútban* 1985, *Srác a kakasülön* 2015, *Férfikor hajnalán* 2017, *Köszönöm, Prospero* 2020.) ezért is veszi az ember kíváncsisággal a kezébe Gajdó Tamás: *Huszti Péter* című könyvét. Mit és hogyan lehet még írni Huszti Péterről, amikor annyi mindent papírra vetett már ízlésesen kacagtató humorával, szemérmes derűjével, visszafogott őszinteséggel magáról és irigylésre méltó szakmai életpályájáról?

Az író főmunkatársa, tudományos kutatója az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézetnek, ezért megelőlegezett bizalommal lapozza az olvasó a monográfiát, hiszen mindig pontos, szakszerű dolgozatokat szokhattunk meg eddig a színháztörténész

dr. Gajdó Tamástól. Ismét elégedettek lehetünk az elkészült vaskos könyve alapján, köszönet neki érte, amely 2023-ban jelent meg az MMA Kiadó gondozásában.

Huszi Péter nagy színész – ahogyan szokták mondani. És embernek is kiváló, sosem hagyta lila ködbe veszni a művészetét, valamint tehetsége folytán, a magával ragadó józan bölcsességével nem kényszerült, és nem is volt benne akarat arra, hogy pótcselekvésekkel tartsa őrlágon a megkerülhetetlenségét. Póz és manírok nélkül a színházi életünk állócsillaga.

Emberi nagysága és szolidáshoz való ragaszkodása abban merült ki igazán, amikor pályája csúcán, tanári katedrája és a Madách Színház vezetősínészi és rendezői munkássága koronázásaként felkérést kapott Görgey Gábor kultuszminisztersége alatt az új Nemzeti Színház igazgatására. Néhány napig ült a direktori székben. A felhangok hajnalának első pillanatában már azonnal búcsút mondott a bársonyszéknek. A politikai villámokat érezve tudta, hogy annyi mindennel a háta mögött neki már nem kell korifeusnak lenni ahhoz, hogy naggyá váljon. Ő már akkor is nagy volt – „a Huszi”. Kellett ehhez önismeret, mérséklet és a hosszútávfutók kitartása. Tudta, hogy nem azzal ér célba, ha ragaszkodik az irodai asztalához. Az igazgatás jön is, megy is, de „a Huszi” maradhat. Miért kellene gyorsan leépíteni mindazt, amit hosszú évtizedek alatt elért és felépített? Igaza volt.

Gajdó Tamás nemcsak színháztörténész, hanem kiváló dramaturg. Könyvében úgy válogatta össze az eddig megjelent írásokat Huszi Péterről, hogy a fejezetek lelki üzenete és az egész kötet pontosan azzal a végkicsengéssel zárul, amilyen Huszi Péter. Tökéletesen szerkesztett anyag, amelynek tanulsága, hogyan kell értékesen és szépen élnie itthon egy művésznek. Persze, ott van még a szerencse, amely sorsfordító epizódokat az író tökéletesen emeli ki, és teszi nagyító alá. Az életpálya kulminációs pontjait úgy montírozza össze, hogy még azok szemantikája is a könyv címszereplőjének önazonosságát, hitelességét hangsúlyozza.

Egy pályakép zárása talán a könyv? Nagyon művészi összefoglalója Huszi Péter életútjának. Reménykedjünk, hogy ez a címszereplő életében ismét csak egy állomás, az eddig elérték számvetése. Aztán most újabb életszakasz következik.